



10.09.2026

Literatura

Afektywne sploty, narracyjne kłącza. Możliwe światy antropologii literackiej Anny Łebkowskiej

W Wydawnictwie Uniwersytetu Jagiellońskiego ukazała się książka pt. *Afektywne sploty, narracyjne kłącza. Możliwe światy antropologii literackiej Anny Łebkowskiej*, pod red. Alicji Müller, Eugenii Prokop-Janiec i Joanny Szewczyk.

Działalność naukowa Anny Łebkowskiej, od początku konsekwentnie oscylując wokół (nie)możliwości fikcji splecionych z realnością w jej rozmaitych – imaginacyjnych i spekulatywnych, a później przede wszystkim afektywno- - relacyjnych – rejestrach, zaświadcza zarówno o sprawczości literatury, jak i o światotwórczym potencjale samej teorii. Antropologia literacka krakowskiej badaczki jest bowiem projektem tyleż metodologicznym, co etycznym. Reprezentacja styka się tu z doświadczeniem, a uważność na to, co tekstualne, łączy się z żywym zainteresowaniem tym, co do wyśłowienia mają same ludzkie i pozaludzkie ciała oraz materie, osadzone w pulsującej, zmysłowej i pełnej sprzeczności tkance rzeczywistości.

W naszym zamyśle ideę tej monografii ma oddawać jej tytuł – *Afektywne sploty, narracyjne kłącza. Możliwe światy antropologii literackiej Anny Łebkowskiej*, który sygnalizuje polifoniczność i niedogmatyczność dorobku autorki, wyznaczającego jeden z fundamentów antropologiczno-literackiej perspektywy w polskiej humanistyce.

Ze Wstępu

Afektywne sploty, narracyjne kłącza. Możliwe światy antropologii literackiej Anny Łebkowskiej pod redakcją Alicji Müller, Eugenii Prokop-Janiec i Joanny Szewczyk to solidna monografia zbiorowa, w której obfity, problemowo zróżnicowany dorobek naukowy badaczki dostarczył podłoża dla nowych konceptów badawczych, poszukiwań i interpretacji.

Z recenzji prof. dr hab. Ewy Kraskowskiej

Spis treści

Wstęp 9

I. (NIE)MOŻLIWOŚĆ FIKCJI

- Jerzy Franczak, Światy niemożliwe? Teorie literackie i wyzwania fikcji 15
Łukasz Tischner, Fikcja jako niemożliwość albo prawdziwe losy małopolda. Uwagi o Ucieczce na południe Sławomira Mrożka 31
Anna Czabanowska-Wróbel, „I tak wszystkiego nie opowiem...” O narracjach autobiograficznych Adama Zagajewskiego i nieznanym archiwum poety 45
Andrzej Borowski, „Indocta obscuritas”, czyli o ciemnocie niedouków 57

II. POWIEŚĆ JAKO (P)OSZUKIWANIE

- Monika Świerkosz, Mroczna somatopoetyka w Prowadź swój pług przez kości umarłych Olgi Tokarczuk 77
Tomasz Kunz, Jak formy osobowe grają w powieściach Szczepana Twardocha? 93
Kacper Kutrzeba, Byk i Europa w Weselu hrabiego Orgaza Romana Jaworskiego 111
Katarzyna Fazan, Teatralne wędrówki Elizabeth Costello, czyli pisarskie widmo w poszukiwaniu ciała 125

III. LEKTURY AFEKTYWNE, WYMIARY EMPATII

- Iwona Boruszkowska, Przeciwciało i blizna. Somatopolityczne figury obrony w auto/patografiach 145
Alicja Müller, Lepka empatia odmieńczych ciał. O queerowaniu żałoby i śmierci w Niedobrym zwyczaju Alany S. Portero 165
Elżbieta Rybicka, Sromutki, wstydy i bezwstydy. Wokół powieści Łukasza Barysa Jeśli przecięto cię na pół 183
Magdalena Popiel, „Czy trzeba mieć serce z kamienia?” Oscar Wilde – estetyka cierpienia i rozkoszy 195
Roma Sendyka, „Zachowywali się bardzo niesympatycznie”. Małe gesty w czasach ludobójstwa 211
Tomasz Z. Majkowski, Współczując Naoe. Wymiary empatii w grach cyfrowych 227

IV. UCIELEŚNIENIA

- Marian Stala, W mroku gwiazd, w ciemnościach serca. Notatka o jednym słowie z tomu Tadeusza Micińskiego 247
Joanna Szewczyk, „Cielesne wodąpisanie”. O powieści Aleksandry Zielińskiej Syreny mają ości 257
Maria Kobielska, Partografie. Doświadczenie rodzących we współczesnej prozie polskiej 279
Mateusz Antoniuk, W poszukiwaniu straconego ciała. Krytyka genetyczna i somatopoetyka 299

Eugenia Prokop-Janiec, Czytanie ciała. „Rasa” i dyskursy „rasy” w podróżniczej literaturze międzywojennej 321

Kinga Siewior, Ciało Kitty. O pewnym motywie powieści Płynąc do domu Deborah Levy 339

Jakub Momro, Twarz Accattone. Pier Paolo Pasolini i nowoczesny materializm 351

V. ECHA, POGŁOSY

Andrzej Zawadzki, Zjawisko „redukcji metafory” w poezji polskiej po roku 1956 i jego wybrane filozoficzne paralele (zarys problemu) 371

Andrzej Hejmej, Poetyka zakłócenia. Szybki wiersz Adama Zagajewskiego 387

Tomasz Majewski, Monkey business. Igor Strawiński w fabryce snów 401

Marian Zaczyński, Anna Łebkowska – biobibliografia 417

Indeks 455

Słowa kluczowe: Literatura XX wieku, literatura, teoria literatury, kultura, kulturoznawstwo, antropologia literatury, antropologia